

LÄÄNE-HARJU VALLA LEHT

NR 9 (09)

WWW.LAANEHARJU.EE | WWW.FACEBOOK.COM/LAANEHARJUVALD

OKTOOBER 2018

“Kogukondade esindajad on omavahel tuttavaks saanud.”
Erki Ruben
lk 2

Arvo Pärdi keskus on avatud

Armastusega luues on kõik võimalik.

☉ Muusika komponeerimise annet on antud meist vähestele. Seda keerulisem on luua kesk-konda, mis väärtustaks ja inspireeriks just sellist loometööd. Kas seda ongi võimalik teha?

Arvo Pärdi uue keskuse avamine Laulasmaal Kellasalu teel on suursündmus, mis puudutab väga paljusid Eestis ja mujal maailmas. Kuidas muudab selline keskus Laulasmaa ja Lääne-Harju valla elu? Kes on need inimesed, kes selle ainulaadse maja uksest sisse astuvad? Kuidas sündis mõte, mis viis sellise hubase, voolava ja loodusese sulanduva keskuse tekkeni?

Arvo Pärdi keskuse sünd

Helilooja poeg Michael Pärt kirjeldas, kuidas nende Berliini kodu võttis nootide, dokumentide jm materjalide kuhjumisel aina rohkem kontori kuju. Keskuse tegevjuhi Anu Kivilo sõnul tegeles Arvo Pärdi perekond, pärast Eestisse elama asumist esimesed aastad helilooja isikuarhiivi korrastamisega.

Teadmiseni, et selline arhiiv võiks olla avatud kõigile huvilistele, kulus mitu aastat. Alates 2012. aastast küpses mõte, kuidas kõik uues paigas välja hakkab nägema: keskne arhiiv ja raamatukogu, kontserdisaal, näitusesaal, uurimiskeskus, inspiratsioonitorn ja kabel.

Ehitustöid aitas rahastada Eesti riik. Rahvusvahelise konkursiga valiti arhitektid, kelleks osutusid Fuensanta Nieto ja Enrique Sobejano arhitektuuribüroost Nieto Sobejano Arquitectos Hispaaniast.

Pühendunud meeskond

“See, mis edasi toimuma hakkas, oli rikastav, huvitav ja keeruline,” ütleb Anu Kivilo. Ta lisab, et kogu ehitusprotsessi iseloomustab veel see, et iga lüli tegi rohkem, kui temalt oodati. “Nii mõnigi algne idee tuli ümber mõelda,” mainib Anu.

Armastusega tehtud hoonest räägib ka fakt, et ümberkavandamise eest projekteerimisfirma lisatasu ei küsinud. Selle 8,5-miljonise ehitushinnaga hoonet iseloomustabki suur pühendumus kõikide asjaosaliste poolt.

Ehitustööde tegija AS-i Ehitustrust juhataja Kaido Somelari sõnul oli see objekt tema elu keerulisem.

Koos projektimeeskonnaga arutati läbi iga väiksem detail kuni kruvide mõõtudeni välja. Oli palju keerulisi ehituslikke detaile. Näiteks suured ukse, torn ja kindlasti ka raske tehni-

Arvo Pärdi keskuse sünd on suure meeskonna töö viil. Pildil vasakult: muusikateadlane Kristina Kõrver, AS-i Ehitustrust juhataja Kaido Somelar, arhitektid Fuensanta Nieto ja Enrique Sobejano, keskuse tegevjuht Anu Kivilo ja nõukogu esimees Michael Pärt.

Hoone siseõuele püstitati Arvo Pärdi soovil kabel. Avamispäeval täitsid isa Nikita Andrejevi loominguna seinad püha Siluani ja arhimandriit Sofroni kujutistega.

Fotod: Allar Viivik

kaga liivasel alal pinnast kahjustamata liikumine. Aga ikka ja jälle tuli ehitusmeestel tõdeda, et kõik on võimalik.

Hoone valmides lausus üks betoonivalajatest, et see objekt muutis ta elu.

Kõigile avatud paik

Arvo Pärdi keskus on avatud kõigile. Ka avamispäeval sooviti, et kohalikud kogukonnaliikmed ja naabrid osaleksid koostiste külalistega. Seetõttu tehti kolmele avamiskontserdile kutsutute vahel loosimine.

Kui tavaliselt eraldab maja “ussisein” külatajaid ja töötajaid, siis avamispäeval sai igaüks piiluda ka maja personali

ruumidesse.

Külataja saab koos audiogiidiga laskuda Arvo Pärdi loome-maailma ja tutvuda komponeerimise protsessiga, uurida raamatukogu, mis koosneb 5000 ühikust helikandjast ja raamatust. Arhiivis on huvilistele kättesaadavad muusikapäevikud ja noodikirjad, sealhulgas ka mustandid ja käsikirjad.

Muusikateadlase Kristina Kõrveri sõnul on arhiivi loomine ainulaadne, sest alati on võimalik helilooja enda käest täpsustusi küsida. Kuna Arvo Pärdi heliloomingut lisandub ka edaspidi, siis on arhiivi tehes sellega ka arvestatud. Lisaks on uurijatele kasutamiseks digiar-

hiiv.

Arvo Pärdi keskus soovib olla hariduskeskus. On loodud kolm erinevat haridusprogrammi. Õpilasgruppe oodatakse kuulama muusikat. Muuhulgas soovitakse aidata kaasa õpilaste keskendumisvõime arendamisele.

Keskuses saab vaadata lühidokumentaalfilmi Arvo Pärdist. Avatud on lasteala, kus on võimalus kuulata meile kõigile tuttavaid lastelaule. Väiksest poest saab osta helikandjaid Arvo Pärdi muusikaga, töötab kohvik.

Kõigist keskustes toimuvatest tegevustest saab ülevaate veebilehelt www.arvopart.ee. | **Marje Suharov**

Muusikuks kasvamine

☉ Mis tahes kunst, olgu teatri-laval, kirjaradadel või molbertil, on selle looja hinge peegel. Noodikeele vahendamist muusikainstrumentidega õpitakse aastaid.

Seda saab teha ka meie valla kahes muusikakoolis Paldiskis ja Vasalemmas.

Vasalemma Kunstide Kool

Vasalemma Kunstide Koolis jagatakse peale muusikateadmis-te õpetust ka kunstide ja tantsu erialal.

Vasalemma Kunstide Kooli muusikaosakond tegutseb üle 15 aasta.

Sellest ajast on muusikaklassis õpitud viiuli-, flöödi-, akordioni-, kitarri-, klaveri- ja süntesaatorimängu. Õppetöö käib Vasalemma Põhikooli ruumides ja Rummus. Iga õpilane võtab osa grupi- ning individuaaltun-didest.

Grupitunnid on solfedžo ja muusikalugu, individuaalselt õpitakse mängima kitarri, plokkflööti ja klaverit. Õpetajateks on Olga Savkina, Lia Traks, Natalja Sykiainen.

Igal aastal võetakse osakonda vastu uusi muusikahuvilisi. Eelklassis õpitakse muusikat kuulama, arendatakse mälu ja rütmipillidel lihtsamaid pillimänguoskusi, proovitakse ansambelis mängimist.

Kooli direktori Tiia Soosalu sõnul näitavad viimased aastad huvi tõusu klaveri-, kitarri- ja plokkflöödiõppe vastu ning muusikaosakonna õpilaste arv kasvab pidevalt. Täna õpib Vasalemma Kunstide Koolis 70 õpilast.

Paldiski muusikakool

Paldiski muusikakooli põhiõpe annab klassikalist muusikaharidust. Õpetatakse põhipille, solfedžot ja muusikaajalugu. Lisaks toimub saateklass ja ansambliõpe. Koolis on ka huviõpe ja vabaõpe lastele, kellel on muusikalised eeldused, kuid kogu õppeprogrammi läbida ei soovi. Siis saab õppida valitud aineid või mõnda instrumenti.

Klaveriõpetajad on Olga Smoljakova, Svetlana Skuridina, Veera Nõps ja Irina Maslakova.

Kitarri õpetab Margus Minn, löökpille sellest õppeaastast Renar Tummal, viiulit Mirjam Kurg, klarnetit ja saksofoni Stanislav Maksimov.

Igal aastal valib kool välja parima noore muusiku, kes õpib ainult väga headele hinnetele ja on silma paistnud konkurssidel. 2017.–2018. aasta parimaks valiti pianist Polina Svinskova. Paldiski muusikakoolis õpib kokku 70 õpilast.

Igal lapsel oma pill

Üle valla toimus 1. oktoobril, rahvusvahelisel muusikapäeval hulk toredaid sündmusi. Paldiski muusikakoolis astusid kontserdiga üles lapsed, kes said endale EV100 suurprojekti “Igal lapsel oma pill” kaudu uued instrumendid.

11. septembril 12. sünnipäeva pidanud Laulasmaa Kooli lasteaia juhataja Ülle Krabo teatel avati lõbusal sünnipäevapeol uhke kingitus: projekti “Igal lapsel oma pill” raames sai laste-aed kingiks bassksülofoni, et rikastada lasteaia muusikategevusi. | ajaleht@laaneharju.ee

Muusikapäeval esinevad puhkpillide õpetaja Stanislav Maksimov ja tema õpilane Pavel Majorov.

Foto: Egle Kaur

Keila Muusikakooli ja Laulasmaa Kooli lasteaia kandleõpetaja Pille Karas pälvis Eesti Muusikakoolide Liidu tänupreemia. Foto: Eesti Muusikakoolide Liit

JUHTKIRI

Suunaseadmine keset pooleliolevat omavalitsusreformi

☉ Aasta on möödunud haldusreformi tulemusena moodustunud Lääne-Harju valla sünnist. Uus vallavolikogu ja -valitsus on läbi elanud tormilised ajad. Poliitikute peamine ülesanne on olnud eripalgeliste kogukondade ühendamine. Suure valla erinevate piirkondade soovide, vajaduste ja ka hädavajaduste täitmiseks vahendeid leida, et jätkuks võimalikult tasakaalustatud areng, on olnud suur väljakutse.

Üks olulisemaid suunda näitavaid dokumente nii vallavalitsuse kui valla elanike, vabaihenduste, aga ka ettevõtjate jaoks on kindlasti valla arengukava. Kuidas võtta sobivat kurssi? Võti vastuse leidmisel peitub avatud suhtlemises. Esimest Lääne-Harju valla arengukava kokku pannes tuli loomulikult läbi töötada seniste omavalitsuste arengukavad. Kuid oli selge, et sellest jääb üksi väheseks.

Juba aasta alguses tegi vallavalitsus üleskutse erinevate kogukondade võtmeisikutele endast märku anda ning koguneda kogukonnakomisjoniks. Äärmiselt kiiduväärne, et algatus on sisse saanud hea hoo. Kogukondade esindajad on omavahel tuttavaks saanud. Infovahetus nii omavahel kui vallavalitsuse suunal on tõhus ja konstruktiivne. Ainult läbi dialoogi võimalikult paljude eri kantide inimestega on võimalik saada aimu kogukonna ootustest ja olustikust konkreetsetes paigas.

Ka valla arengukava avalikustamisel laekus meeldivalt palju ettepanekuid. Arengukavasse eesmärgi seada ja neid ellu viia tuleb ki koos. Uue Lääne-Harju valla arengukava võtab volikogu vastu neil päevil. Kindlasti on mõistlik meenutada, et arengukava kinnitamisega ei panda valla arengukäiku pikaks ajaks lukku. Tegu on sellise strateegilise dokumendiga, mis tuleb igal aastal uuesti üle vaadata ning vajadusel ümber sättida.

Võrdväärselt tähtsad on vallavalitsuse usalduslikud suhted ka kohalike ettevõtjatega. Omavalitsuse ja ettevõtja koostöö tulemus inimese jaoks on töökohad kodu lähedal. Selline ruumimuster aitab leevendada transpordist tulenevaid keskkonnaprobleeme ja vähendada inimeste jaoks tööle sõitmiseks kuluvat aega ja raha. Omavalitsuse roll on luua eeldused ettevõtluse arenguks eelkõige läbi asja- ja ajakohaste planeeringute.

Teiseks oluliseks suunda andvaks dokumendiks on valla üldplaneering. Siinkohal soovin kogukondadele ette ära öelda, et vallavalitsus palub peatselt üldplaneeringu lähteseisukohtade menetlemise raames Teil arvamust avaldada ja abi eri paikade väärtuste defineerimisel. Ikka selleks, et valmiv üldplaneering arvestaks võimalikult paljude huvidega ja samal ajal soodustaks tasakaalustatud arengut ja toetaks muuhulgas arengukava elluviimist.

Miks on pealkirjas “keset pooleliolevat omavalitsusreformi”? Haldusreformi jõustumisel aasta tagasi astus riigivõim jõuliselt pelgalt reformi esimese sammu ehk korraldas uute omavalitsusüksuste piirjoonte tõmbamise. Sisuline reform, milleks on omavalitsustele uute ülesannete ja täiendava otsustusõiguse andmine, on alles kavandamise faasis. Praegune riigihalduse minister on välja öelnud, et võimul olev vabariigi valitsus on võtnud kindla suuna omavalitsuse rolli tugevdamisele. Kolmas oluline partner, kellelega omavalitsus kahepoolset avatud ja austavat dialoogi peab, ongi riigivalitsus. Ka selle kontekstis on omavalitsuse roll kanda kõnelustel kaasas kohalike kogukondade sõna ja tahet.

Täna kõiki inimesi, kes soovivad kaasa aidata kohaliku elu-olu edendamisele ning on valmis mis tahes viisil kaasa rääkima. | **Erki Ruben**, abivallavanem

Vabad töökohad

Laulasmaa kool	eripedagoog	0,5
Laulasmaa koolimaja	logopeed	0,5
matemaatikaõpetaja	1,0	Paldiski vene põhikool
Padise lasteaed		sotsiaalpedagoog
eripedagoog	1,0	0,5
logopeed	0,3	Risti kool
Paldiski lasteaed		abiõpetaja-tugiisik
Naerulind		1,0
õppealajuhataja	1,0	Rummu lasteaed
Paldiski lasteaed Sipsik		Lepatriinu
lasteaiatõpetaja	1,0	liikumisõpetaja
Paldiski põhikool		0,75
		Vasalemma põhikool
		logopeed-
		eripedagoog
		1,0

Padise kloostri rekonstrueerimise suurprojekti raames on peetud hulk koosolekuid.

Foto: Marje Suharov

Ühendvalla arengukava jõudis rahvaesindajate kätte

☉ Lääne-Harju vallavolikogu kogunes septembris istungile 25. septembril Padise rahvamaas. Volikogusse on jõudnud üks tähtsamaid raamdokumente – valla arengukava.

Valla arengukava 2019–2030 läbis 1. lugemise

Arengukava aluseks on nelja ühinenud valla varem kehtinud arengukavad.

Valla arendamisel lähtutakse järgnevatest valdkondadest – elukeskkond ja avalik ruum, teed ja ühistransport, ettevõtluskeskkond, haridusasutuste võrgustik ja õpikeskkond, vaba aeg, tervisedendus ja kodanikuühiskond, sotsiaalkaitse.

Lääne-Harju valla esimene arengukava on raamdokument. Valdkondades, mille tegevused vajavad detailsemat analüüsi ja kirjeldamist, koostatakse vajadusel valdkondade arengukavad.

Valla arengukava koos nelja lisa ja eelarvestrateegiaga avalikustati oktoobri alguses ettepanekute tegemiseks ning jõuab uuesti vallavolinike ette oktoobri lõpus.

Asutakse koostama valla üldplaneeringut

Volikogu peab algatama uue omavalitsuse üldplaneeringu koostamise ühe aasta jooksul alates volikogu valimistulemuste väljakuulutamisest. Uus üldplaneering valmib kolme aasta jooksul. Koostamisel vaadatakse eriti detailselt üle paikkonnad, kus on kehtestatud üldplaneeringut muutvaid detailplaneeringuid. Üldplaneeringu

koostamise ajal kaasatakse kogukondi ja tehakse koostööd ettevõtjatega.

Vallavolikogu eelarve- ja majanduskomisjon sai uue liikme

Volikogu kinnitas eelarve- ja majanduskomisjoni koosseisu senise liikme Peep Siitami asemel uueks liikmeks ettevõtja Anderi Pevgoneni. Uue liikme valimisel lähtuti paikkondlikust põhimõttest.

Sotsiaalosakond vajab juurde kahte hooldustöötajat

Vallavalitsuse struktuuris loodi juurde kohad kahele hooldustöötajale, kes võetakse tööle sotsiaalosakonda struktuurifondi rahastusel, mis annab vallale täiendavad võimalused osutada koduteenust kuni 50 uuele abivajajale 20 kuu jooksul. Suuremale arvule isikutele koduteenuse osutamine aitab vähendada omastehoolajate koormust ja annab neile võimaluse suunduda tööturule. Hooldustöötajad asuvad tööle Paldiski ja Keila piirkonnas.

Volikogu liikmete nimetamine eluasemekomisjoni liikmeks

Ämari ja Rummu alevikus on ligi 100 munitsipaalkorterit. Et tagada piisav info asjakohaste eelnõude ettevalmistamisel otsustati nimetada eluasemekomisjoni liikmeteks volikogu aseesimees ja sotsiaalkomisjoni esimees Olga Kugal ning volikogu liige Jelena Razdorskaja. Eluasemekomisjon menetleb avaldusi sotsiaalelupinna saamiseks.

Lasteaed Naerulind sai uue põhimääruse

Kehtestati Paldiski Lasteaia Naerulind põhimäärus, mis vastab uue, kehtiva kohaliku omavalitsuse nimetusele, lasteasutuse uue teeninduspiirkonna määramisele ning uuenenud aadressile.

Endise Padise valla territooriumil on 202 kohalikku teed

Volikogu kehtestas endise Padise valla territooriumil asuvate kohalike teede nimekirja. Kohalike teede nimekirja alusel toimub riigilt toetuse saamine. Volikogu delegeris kohalike teede registriandmete pidamise ja korraldamise vallavalitsusele.

Detailplaneeringu kehtestamine Väljaotsa ja Settebasseini maaüksustel

Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu Valkse külas Väljaotsa ja Settebasseini maaüksustel ja nendega külgneval jätkuvalt riigi omandis oleval maal (planeeringuala 8,2 ha) algatas Keila Vallavalitsuses juba 2011. aastal.

Planeeringu eesmärk on maatulundusmaa maaüksuste kruntideks jagamine ja maa sihtotstarbe muutmine, liikluskorralduse ja tehnovõrkude kavandamine, haljastuse ja kruntide ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine. Kinnistud on omandanud metallitoodete ettevõtte. Detailplaneeringu alal asuv Keila Mudellennu Klubi lennuk jääb vastavalt planeeringule ka tulevikus samale kohale.

Vallavalitsus sai loa sõlmida leping Padise kloostri projekti hanke võitjaga

Hankes esitas läbirääkimiste tulemusena korrigeeritud pakumuse Tarrest LT OÜ, kes oli ka ainus pakkuja. Taotlejad AS Restor ja AS EVIKO pakumust ei esitanud. Korrigeeritud pakumuse on 1 850 059,13 eurot. Sellest kloostri tööde maksumus 837 960,36 eurot ja valitsejamaa tööde maksumus 1 012 098,77 eurot. Projekti elluviimiseks lisanduvad veel omanikujärelevalve, arheoloogilise järelevalve ja ekspositsiooniga seotud kulud ning kulud haljastusele ja teede ning platside ehitusele.

Vallavolikogu otsus “Korteriomandite Aia 2a müük” tunnistati osaliselt kehtetuks

Volikogu otsustas tunnistada kehtetuks otsus, mille alusel võorandatakse rida garaažibokse Rummu alevikus nende tegelelikele kasutajatele. Otsuses oli muuhulgas punkt, mille alusel garaažiboks Aia 2a-31 müüakse Vjatšeslav Sofronovile ja Ruslana Sofronovale hinnaga 20,00 eurot. Täna on garaažiboksi omanikud kirjutanud avalduse, millega loobuvad ostusoovist.

Esindajad omavalitsusliitudes

Volikogu määras Lääne-Harju valla esindaja Jaanus Saadi asendajateks Eesti Linnade ja Valdade Liidu abivallavanema Hestia Rindla ning Harjumaa Omavalitsuste Liidu volikogus abivallavanema Erki Rubeni. | ajaleht@laaneharju.ee

Kooliõpilastele tasuta hommikupuder, lõunasöök ja õhtuode

☉ Riik eraldab omavalitsuse eelarvesse koolilõunaks 1,00 eurot õpilase kohta.

Koolilõuna on kõikides valla koolides õppijatele tasuta. Tasuta hommikuputru pakuti seni vaid Laulasmaa Koolis. Selle arvestuslik hind on 0,25 senti õpilase kohta.

Tasuta õhtuoodet on seni pakutud Paldiski koolides. Teistes koolides on lapsevanemad õhtuode eest tasunud vahemikus 0,35–0,5 eurot õpilase kohta.

Silmas pidades laste võrdset kohtlemist ja tervisedendust, otsustas volikogu Lääne-Harju valla kõigi

koolide õpilastele pakkuda tasuta hommikuputru, lõunasööki ja õhtuoodet.

Valla eelarvele tähendab see täiendavat kulu: perioodil septembrist detsembrini kulub ligikaudu 7000 eurot, kalendriaastas kokku umbes 15 000 eurot. | **Hestia Rindla**, abivallavanem

Paldiski Ühisgümnaasium tutvus valla ettevõtetega

26. septembril avanes Paldiski Ühisgümnaasiumi 42 õpilasel võimalus külastada projekti “Ettevõtluskoda” raames koduvala viit erinevat ettevõtet. Projekti mõte on suurendada õpilaste huvi ettevõtluse vastu, muuta majandus- ja ettevõtlusõpe praktilisemaks ning tutvustada noortele koduvalla ettevõtteid.

Esimesena käisid noored Paldiskis asuvas OÜ-s Bole ning AS-s Esteve. Parketti tootvas firmas Bole OÜ tutvuti tootmise erinevate etappidega, alustades puidu lõikumisest ning lihvimisest kuni parketi värvimiseni. Kuigi tehases on palju masinaid, mängib käsitöö suurt rolli kvaliteetse toote valmimisel. Huvi-tava töiasjana tunnistati, et vaid 5 protsenti toodangust jääb Eestisse ning ülejäänud läheb üle kogu maailma laiali.

Sadamaoperaatori teenuseid osutav ettevõtte Esteve AS sai alguse Paldiski Lõunasadamast ning osutab teenuseid alates 2006. aastast ka Tallinna Vanasadamas.

Noortele räägiti sadama arenguplaanist ja muutustest ning tehti ringkäik sadama territooriumil.

Järgmiseks suunduti puhkajate paradiisi Hestia Hotel Laulasmaa spaasse, kus õpilased said tutvuda hotellitubade, spaa-hoolitsuste ning toitlustusruumidega. Hotelli tegevjuht rääkis noortele suvetöö võimalustest nende juures ning aru-

Õpilased külastamas Laulasmaa spaad.

Foto: Enel Pärs

tati ka hotellitubadele värske ilme andmist tulevikus.

Seejärel võeti õpilased lahelt vastu Vasalemmas asuvas moodulmajasid ehitavas ettevõttes Akso-Haus. Õppurid said näha ettevõtet tutvustavat videolõiku ning oma silmaga ka tehastes valmivaid moodulmajaju. Vaatepilt oli suursugune: kuna majad valmivad kiiresti, on selleks vaja ka palju töötajaid,

kes kõik korraga oma tööd teeksid.

Viimasena külastati Vihterpalus M.V.Wool AS-i tootmistehhi, kus valmistatakse kalatooteid.

Kuna toiduga tegelevatel ettevõtetel on ranged hügieeni-eeskirjad, pidid ka noored vastavalt riietuma. Õpilased said oma silmaga näha põnevat tootmisprotsessi, kus valmib

midagi, mida nad ka ise tarbivad. Terve ringkäigu viis läbi ettevõtte asutaja Hr Mati Vetevoel, kes vastas innukalt noorte küsimustele.

Päev kujunes väga harivaks ning põnevaks. Gümnaasistid said uusi teadmisi ning nii mõnigi sai mõtteainet karjäärivaliku langetamisel. | **Grete Maasikas**, Paldiski Ühisgümnaasiumi 12. klass

Laulasmaa Kooli lapsi ootab põnev projektitöö

Laulasmaa Kool osaleb kuni 2020. a kevadeni Erasmus+ KA2 projektis “Environment Agent – what can we do together?” koos Myllylä kooliga Soomest ja Mühlenredderi kooliga Saksamaalt.

Projekti peateema on Lääne-mere seisund ja selle äärsete riikide keskkonnahoid ning koostöö selles vallas. Õpilased uurivad, vaatlevad ja teadvustavad keskkonna- ja loodushoiuga seonduvat praktiliste tegevuste kaudu ning õppematerjale luues.

Soomes uurib veekeskse agent Hüljes, Saksamaa teema on õhu saastatus, mida uurib agent Kajakas. Eesti õpilaste

agent on Sipelgas, kes uurib pinnast ja sellega seonduvat. Ühiselt luuakse veeringe-tee-

malised õppematerjalid. Projekt sisaldab kohtumisi õpetajatele ja õpilastele. Õilas-

tel on võimalus veeta 2019. aasta kevadel nädal Saksamaal ja 2020. aasta kevadel nädal Soomes. Majutus on sealsetes peredes. Õpilased Soomest ja Saksamaalt tulevad Eestisse 2019. aasta sügisel ning elavad samuti meie õpilaste kodudes. Lisaks sõidavad õpetajad tutvuma partnerriikide koolide ja haridussüsteemidega. Kolleegidele tutvustatakse oma parimaid praktikaid ja õpitakse üksteise kogemustest. | **Triin Sild**, Laulasmaa Kooli klassiõpetaja, **Krista Jaanus**, Laulasmaa Kooli eripedagoog

Lasteaed Sipsik arendab digiõpet

Viimasel kümnendil on info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad kutsunud esile muutusi kõikides eluvaldkondades, sealhulgas haridusasutustes. Paldiski lasteaia Sipsik toimunud ümarlaual räägiti õpetajate koolitamisest digitehnoloogia integreerimisel õppe- ja kasvatus-töösse. Koolitusel osalesid Maardu, Muuga ja Paldiski lasteaegade õpetajad.

Seoses digitehnoloogia kasu-

tuselevõttuga igapäevases tegevuses on ka lasteaia Sipsik toimunud suured muutused. 2017. aasta septembrist tegutseb innovatsioonikeskus, mis on varustatud robotikaseadmetega, tahvelarvutite ja interaktiivse tahvliga. Digikompetentsi parandamisel häid tulemusi näidanud lasteaiaõpetajad jagavad täna meeleldi oma kogemusi teiste õpetajatega, kes on huvitatud lasteaia õppe- ja kasvatus-

töö mitmekesistamisest. Digikoolituseks seati sisse neli õpperuumi, kus teiste lasteaegade õpetajad said tutvuda erinevate IKT ja robotika vormidega. Selle kohtumise lõpus kinkis lasteaed Sipsik õpetajatele metodoloogilise juhendi robotika rakendamise lasteaia. Samuti otsustati digitehnoloogia arendamiseks lasteaia luua ühisprojekt, kus ühisüritustega suurendatakse huvi uute kaas-

aegsete õppe- ja kasvatusmeetodite vastu.

Autor on väga tänulik lasteaia töötajale koolituse korraldamise ja läbiviimise eest. Suur tänu Lääne-Harju valla haridus-spetsialist Valeria Siminkole, Muuga lasteaia direktor Liia Tuvikule ja Maardu lasteaia õppealajuhatajale Olga Rusajale positiivse tagasiside ja produktiivse koostöö eest. | **Natalja Samblik**, Sipsiku direktor

Paldiski Ühisgümnaasiumi infojuht Petri Hütt.

Foto: Marje Suharov

Laulasmaal ja Paldiskis hakkavad lendama droonid

Lääne-Harju vallavalitsus, Paldiski Ühisgümnaasium, Paldiski Põhikool ning Laulasmaa Kool said Euroopa Sotsiaalfondi taotlusvooru “Kaasaegse ja uuendusliku õppevara ühiskasutuskorralduse toetamine” esitatud ühisprojekti kohta rõõmustava teate: taotlust rahastatakse 195 317,90 euroga.

“Projekt sai alguse mõttest, et väikeses Paldiskis võiks olla midagi uhket ja suurt. Näiteks miks mitte mobiilne produktisiooni ettevõtte,” meenutab idee autor Paldiski Ühisgümnaasiumi infojuht Petri Hütt. “Minu jaoks on filmimaailm väga põnev. Olen enda lõbuks palju filminud. Filmiga on võimalik teistest eristuda ja paremini toimuvat edastada,” selgitab Petri.

Mobiilne multimeedia klass

Raha taotleti koolide ühise mobiilse multimeediaklassi soetamiseks. Projekti rahastusel ostetakse foto- ja videokaameraid, droone, GoPro seadmeid filmimiseks ja pildistamiseks. Petri Hütt kirjeldab mobiilset klassi, mis on pakitud seljakottidesse, käekottidesse ja mida õpetajad saavad kaasas kanda ning koolide vahel transportida. Samuti ostetakse spetsiaalseid Apple'i multimeedia lauaarvuteid, et teha filmitöötlust. “Kuna tehnika vananeb kiiresti, siis valisime kallima tehnika. Programmidest kasutame filmitöötlusprogramme Adobe ja Final Cut Pro.

Meil on koolis tekkinud juba järjekord õpetajatest, kes soovivad filmikaameraid õppetöös kasutada, kuigi tehnika saabub alles detsembris,” räägib Petri ootusärevalt.

Palju võimalusi

Petri sõnul on õpetaja enda teha, milleks tehnikat kasutada. Tehnika leiab kasutust paljudes õppeainetes. Näiteks kehalise

kasvatuse õpetaja saab filmida pallimängu ja hiljem seda analüüsida. Tehnika pakkuja teeb vajadusel koolituse kõigile soovijatele. Lisaks on projekti raames ette nähtud filmitöötluse ja valgustuse koolitus.

Petri Hütt loodab ka õpilaste peale: “Meedia huviringi õpilastega läheme edasi süvitsi. Filmi kooli sünnipäevast kevadel teevad juba õpilased ise.”

Laulasmaa Kooli haridustehnoloog Inga Mehide on samuti vaimustuses sellest, mis toimuma hakkab: “Multimeediavahendeid plaanime kasutada kõikides kooliastmetes, viies läbi kaasaegset meediaõpet. Samuti kasutame neid vaatluste ja katsete tegemiseks loodusainetes. Soetatava tehnika abil saab näitlikustada teoorias õpitut, lõimida omavahel erinevaid õppeaineid ning arendada õpilaste koostööoskusi. Lisaks ainetundidele kasutatakse vahendeid loovtöös ning projektõppe ja teemapäevade raames. Koolidevahelise koostöö arendamiseks viime läbi ühiseid video- ja animatsioonikonkursse ning teemapäevad,” kirjeldab Inga ees ootavaid tegevusi.

Nutiaja laste nutikus paremaks

Kümnes aasta Paldiski Ühisgümnaasiumis infojuhi ametit pidav Petri tõdeb: “Vaatomata sellele, et nutiseadmed vallutavad aina rohkem laste tähelepanu, ei ole arvutitundmise taiplikkust kiita.

Kuna arvutiõpetus on valikaine, siis õpetamisele kindlaid reegleid ette ei anta. Kohati on kurb, kui gümnaasiumis tuleb mõne õpilasega alustada 5.–6. klassi tasemest.”

“Meediaklassi loomine aitab kindlasti kaasa õpilaste arvuti- ja tehnikahuvi äratamisele.

Hakkavad toimuma põnevad asjad!” | **Marje Suharov**

Koolidele digivahendid

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse (HITSA) projekti toetusena said Lääne-Harju valla koolid IT-õppeks ja e-hindamiseks digiõppevahendeid: 40 sülearvutit (18 Vasalemma kooli ja 22 Laulasmaa kooli), 4 multimeedia arvutit (1 Paldiski Põhikooli, 1 Paldiski Ühisgümnaasiumis, 1 Vasalemma põhi-

kooli ja 1 Risti põhikooli) ja 7 nutiprojektorit (2 Paldiski põhikooli, 1 Paldiski Ühisgümnaasiumis, 1 Vasalemma Põhikooli, 2 Paldiski Vene põhikooli ja 1 Risti Põhikooli). Seadmeid saadi kokku summas 50 660,71 EUR ning need jõuavad koolidesse novembri lõpuks. | **Asso Nettan**, valla rendusspetsialist

Õppereis Rumeenia lasteaedadesse

☉ Harjumaa Alushariduse Juh- tide Ühenduse liikmed käisid septembris Rumeenias tutvum- mas sealsete lasteaedade tööga. Programm oli tihe ja saime hea ülevaate ka sealsest haridus- elust ja riigis toimuvast.

Töö käib munitsipaal- ja eralasteaedades riikliku õppe- programmi alusel, kuhu laste- aiad saavad täiendavalt lisada oma tegevusi. Õpetajal on täit- miseks riiklikud päevikud, kus on sees eesmärgid, tegevused ja tegevuste analüüs. Päeviku igal lehenurgal oli direktori allkiri koos pitsatiga. Iga viie aasta ta- gant viiakse läbi riiklikku järe- levalvet.

Rumeenias on lasteaed ja kool lapsevanemale tasuta. Laps läheb lasteaeda kolmeaastaselt. Lasteaiapäev kestab kas neli või kaheksa tundi. Need, kes on las- teaias pika päeva, söövad ja ma- gavad lasteaia. Söögi eest ta- sub lapsevanem.

Lastel on lasteaia ühtne vor- mipõll. Rühmaruumides kohta- sime tuttavaid mängu- ja õppe- vahendeid, mis on kasutusel ka Eesti lasteaedades. Eraldi muu- sika- ja liikumisõpetajaid neil

pole. Vaatamata sellele võeti meid vastu rahvalaulude ja -tantsudega, mis olid lastel hästi selged. Palju nägime lasteaedades rumeenia rahvuslikku käsitööd, meie üllatuseks ka Ees- tile omast kaheksakanda.

Väga palju pööratakse Ru- meenias tähelepanu keeleõppe- le. Meil oli võimalus näha ing- lise keele tegevust eralasteaias nelja-aastaste lastega, samuti oli seintel ingliskeelseid silte. Koolis on pärast 4. klassi lastel eksam, misjärel jagunevad lap- sed klassidesse õppeedukuse järgi. Alates 5. klassist saab õpi- lane valida, millises keeles ta kõiki aineid õpib, kas rumeenia, inglise, saksa vm keeles.

Kuigi kauplustes sai tasuta viipekaartidega ja internet oli kõikjal kiire, siis koolides ja las- teaedades kasutati IKT-vahen- deid tagasihoidlikult. Õpilastel on telefoni kasutamine tunni ajal keelatud.

Reis oli hariv ja huvitav ning meie võõrustajad koolides-las- teaedades väga külalishked. | **Erika Elissaar**, Klooja lasteaia õp- pealajuhataja, **Ülle Krabo**, Laulas- maa lasteaia õppealajuhataja

Lehola mudilased pidasid sügise sünnipäeva

☉ Lehola lasteaed võttis mee- lolutajad, õpetajad Külli ja Aune kutsusid lapsed peole. Kui laulumänguga sai "rukis lõga- tud" ning sõbrad leitud, siis kõ- las ühine luule ja laul. Koos on ikka julgem ja võimsam kui kü-

si!

Püüame tervist edendava las- teaiana tervislikku toitumist lastele võimalikult meeldivaks teha. Seda silmas pidades kirju- tas õpetaja Külli Piip ja Tuut ai- netel näidendi "Kapsa ja Peedi pulm", mille esitasime ehtsa värskes kapsa, peedi ja porgan- diga.

Nagu võluvael oli laste ülla- tuseks katnud ennast õues laua- ke kõige tervislikuga, mida aed annab. Uskuge, kõik maitses hästi! | **Külli Kivilo**, Lehola lasteaia vanemõpetaja

Sügise sünnipäevapidu Lehola lasteaia.

Foto: Reelika Jögi

Fotod: Viktoria Visbek

Padisel austati ja tervitati meie valla haridustöötajaid

☉ 4. ja 5. oktoobril toimusid õpetajate päevale pühendatud tänupeod Padisel.

Kutsutud oli üle 300 haridus-

töötaja ja hariduse toetaja, kes töötavad Lääne-Harju valla al- lasutustes.

Nendest õpetajaid muusika-

ja kunstikoolides 13, põhikoolis ja gümnaasiumis 159 ning las- teaedades 80.

Kahel öhtul toimunud tänu-

üritusel rõõmustasid kuulajaid muusikaga Koit Toome ja Jorma Puusaag. | ajaleht@laaneharju.ee

Sipsiku lõbus spordinädal

☉ Septembri lõpunädalal toi- mus üle Euroopa spordiüritusi, mille eesmärk oli tõsta elanike teadlikkust spordist ja tervetest eluviisidest. Meie lasteaed Sip- sik ei olnud erand. Traditsioo- nilised spordi- ja tervisepäevad on alati meie õppeaasta osa, kuid nii ulatuslikku ürituste sar- ja polnud lasteaia veel korral- datud.

Kogu nädala toimusid laste- aias spordiüritused. Iga hommik algas hommikvõimlemisega värskes õhus ning iga päev oli pühendatud erinevale spordi- alale nagu kõnd, jooks, hüpped, visked, liikumismängud.

Ka linnaelanikke kutsuti osa- lema.

Spordiolümpia esimene päev oli pühendatud vitamiinidele ja erinevatele kõndimisviisidele. Lasteaia meditsiinitöötaja rää- kis sportliku elustiili vajalikkus- est, samuti tervislikust toidust. Majandusosakonna juht näitas erinevaid käimisviise. Lapsed ja täiskasvanud läksid põnevale retkele, et otsida kogu lasteaia territooriumilt vitamiine. Spor-

Lastevanemate võistlused Sipsiku spordipäeval.

Foto: Ekaterina Rusak

dipäeva lõpus valmistasid rüh- mad puuviljasalati ning kostita- sid sellega vanemaid ja lasteaia- töötajaid.

Spordinädala ja -olümpia lõ- puüritus kandis pealkirja "Sportlik perekond".

Lapsevanemad võistlesid las-

tega sprindis, kaugushüppes, sihtmärgi tabamises jm. Kõik osalejad said märgi "SpordiSip- sik", diplomi ja mälestuskingi- tuse.

Väga meeldejäävad üritused olid täiskasvanute ja laste osa- lusega flashmob ehk äkketteas-

te, olümpiatile süütamine ja piknik lasteaia territooriumil.

Lapsed näitasid koos täiskas- vanutega võistlusi korraldades iga päev head meeskonnatööd. Täname kõiki üritustes osalejaid ja ootame taliolümpiamänge. | **Natalja Samblik**, lasteaed Sipsik

Lepalind etnolaadal

☉ Käesoleva aasta Etnolaat Tal- linna Raevoja platsil tähistas Eesti rahvustepäeva ning mõis- tagi meie koduriigi sajandat sünnipäeva. Siin elavate arvu- kate rahvuste ühisüritust kor- raldab Eestimaa Rahvuste Ühendus. Kahel päeval oli Rae- koja plats täis põnevat käsitööd ja üllatavaid sööke-jooke, laval vahelduvad rahvuskollektiivide mitmekesised kontsertprogram- mid.

Käesoleva aasta esinemisrat- ta Etnolaada pealaval lõi käima rahvatantsurühm Lepalind!

Vasalemma nais- ja memme- derühm on sel kireval üritustel esinenud aastaid ja rõõm on tõ- deda, et kutsutakse taas. Hea

koostöö organisatsiooni juhti- de Timur Seiffuleni ja Juris Zi- gursiga on tantsukollektiivi el- lu toonud palju värvikat, Lepa- linnule on usaldatud mitmeid kontserte nii sõprus- kui ka esindusüritustel. Rahvuste ühenduse sündmuste sisuks on tutvustada erinevate rahvaste kultuuri ja kombeid ning Lepa- linnu ülesandeks lisada eesti- maine killuke.

Kaunites rahvariietes tantsi- jate esinemine on suurepärase võimalus tutvustada meie rah- varõivaid, tantse, muusikat. Igal võimalusel palub mõni kaugelt pärit turist teha ühispilt või kut- sub lausa külla. | **Mari Tomp**, Va- salemma huvikeskus

Vasalemma esinejad etnolaadal Tallinnas.

Foto: Nelli Kraan

“Õpilased olid **vanglas** samasugused kui tavakoolis”

Valgetähe teenetemärgiga pärjatud õpetaja.

☉ Oktoobrikuu esimesel nädalavahetusel tähistatakse õpetajate päeva. Ettekujutus õpetajast seostub laste ja tavakooliga. Kuid koolipinki satuvad erinevatel põhjustel ka täiskasvanud. Aasta alguses pälvis kõrge tunnustuse Eesti vabariigi presidendilt meie valla õpetaja Mare Riimets. Tema elutöö on olnud täiskasvanute õpetamine vanglas.

Raudväravad juhuse tahtel

Mare Riimets töötas eesti keele ja kirjanduse õpetajana Murru vanglas alates 1968. aastast kuni vangla sulgemiseni 2013. Mare sattus Rummule juhuse tahtel. Perel oli vaja tööd, korterit ja lasteaeda. Kogemus teistsuguste kasvandikega oli esimestest töökohast Koluvere lastekasvatuse koloonia vanempioneerijuhina.

“Mäletan selgelt päeva, kui esimest korda vanglakoolis klasi ette astusin. Õpilased toodi kohale rivis ühesugustes hallides vormides. Aga hirmu ma ei tundnud. Kui klassiuks sulgus, siis oli kõik nii, nagu koolis ikka,” meenutab Mare. “Kui alustasin, oli kaks vahetust algklassse, kus õppisid kuni 40 aastased “vanamehed”. Õpetajana olin alustanud samuti algklassi ees, kuid seda tavakoolis Läänemaal. Nüüd pidin hakkama saama ealise erinevusega.”

Mare on terve elu olnud huvitunud inimestest, kes teistest erinevad või on tavapäraselt elurajalt kõrvale kaldunud. “Otsin siiani vastuseid sellele, miks mõnega meist nii juhtub. Elus võib ette tulla igasuguseid asju, mis allakäiku soodustavad – presuhted, lapsepõlv, kambad, kuhu inimene kuuluda tahab... Mida vanemaks saan, seda vähem mul vastuseid on,” tõdeb Mare.

Inimeses on kaks hunti

“Õpilased olid vanglas samasugused kui tavakoolis, ainult vanemad. Inimene on ikka ühesugune. Igäihel meist on mitu külge. Ütleb ka indiaani vanasõna, et inimeses on kaks hunti – hea ja halb. Keda toidad, see saab tugevamaks,” on Mare kindel.

Mare sõnul ei püütudki õpilasi seal koolis ümber kasvata: “Me ei muutud, meis on olemas see kõik, lihtsalt kuidas ja kes meie sees ühel hetkel pead tõstab.” Üks tema õpilane, kel olid hingel väga rängad kuriteod, rääkis kord, et teda oli tavakoolis süüdistatud lemmikõpetaja tagant varastamises. “Mu õpilane ütles, et ma oleks enne käe ära raiunud, kui selle õpetaja tagant varastanud ja ma uskusin teda!” jutustab Mare.

Vangidega suheldes sai ruttu selgeks, et pead oskama öel-

2018. aastal tunnustas Eesti Vabariigi president õpetaja Mare Riimetsa Valgetähe 5. klassi teenetemärgiga.

Fotod: Egle Kaur

da “ei”, pidid endale kindlaks jääma. “Ja ega poisid ei pahanud, kui ma keeldusin mõnest palvest või soovist, näiteks kirja posti viimast,” räägib Mare. “Hilisemas elus olen endiste õpilastega kokku saanud. Balti jaama minnes oli ikka neid, kes tervitasid. Ükskord leppisime kokku, et kohtume kindlal kuupäeval kuue aasta pärast Tallinnas Russalka juures. Tormasin Eesti teisest otsast õigeks ajaks kohale. Kohtumisele tuligi kaks poissi. Käisime kohvikus ja jalgutasime linnas. Nad olid mulle väga tänulikud.”

Andekad poisid kirjandusklubis

Mare asutas vanglas kirjandusklubi “Kulg” ja just selle juhendamine hoidis südikat daami vanglakoolis ligi 45 aastat. Mare näitab meile albumist

ja meenutab: “Luulekavad ja teatritegemine kosutasid hinge. Sinna tulid poisid, keda huvitas kirjandus ja näitlemine”. Mare sõnul oli osalejate hulgas palju andekaid õpilasi, kellest oleks head näitlejad või lavastajad saanud.

Koostati luulekavasid, mida esitati kirjandusringi külalistele. Näiteks valmisid luulekavad Karl Ristikivi, Jaan Kaplinski, Ave Alavainu, Doris Kareva, Betti Alveri, Juhan Viidingu luule ainetel. Luulekavad kandsid endas sõnumit ja pidid andma poistele maailmatunnetust. Näitemängudega “Olevused” ja “Liivade tarkus” õnnestus kirjandusringi poistel ka vanglamüüride vahelt välja pääseda, mis oli väga suur asi. Kolm korda esineti Tallinnas, kuid saatja oli alati kaasas.

“Kirjandusringi juhendades sain ka mina kokku inimestega, kellega muidu poleks saanud,” meenutab Mare. Kutsutud külalisi kogunes aastatega palju – Jaan Tättel, Silvia Laidla, Hendrik Toompere, Erika Salumäe, Doris Kareva, Juhan Saar, Peeter Volkonski, Tõnu Oja, Juhan Viiding, Indrek Tarand, Tõnis Rätsep, Malle Pärn, Ines Aru, Sirje Kiin, Anu Lamp ja lavakunstikateedri õpilased, KUMU hariduskeskus, Tuule Kann, muinasjutuvestja Piret Päär jt.

Eriti oluline oli Mare jaoks Linnateatri monoetendus, mis poisid mõtlema pani – Mäta Tikkaneni “Sajandi armastuslugu” Liivi Lepiku esituses rääkis naise tunnetest väga andeka, kuid alkohoolikust mehe kõrval. Kõik vanglasse esinema tulnud inimesed olid sellised, kellel oli midagi öelda. Pärast vastastikku esinemist toimus alati vestlusring. Paljud esinejad hakkasid hiljem mõtlema vangidest teisiti – nad ongi tavalised poisid.

Murru vangla elust ja kirjandusringist on filmitud dokumentaalfilm “Kulg”, autoriks Hille Tarto.

Hierarhia ja lapsepõlve puudumine

Mare on häiritud hierarhiast kinnipeetavate vahel: “Saan aru, et see on väga pikalt välja kujunenud. Ükskord pakkusin õpilastele piparkooke ja ma ei saanud aru, miks mõni ei võta. Selgus, et kui oled madalamal astmel, siis sul ei ole õigust võtta samalt taldrikult. Mõni asi lihtsalt on nii. Kui reeglite vastu ek-

FOTOLUGU

Foto: Egle Kaur

Juba teist suve said huvilised Rummu endises vangilaagris Kinoteatri etendusel “Murru 422/2” aimu igapäevaelust vanglamüüride vahel, millised olid vangivalvurite reeglid ja mis suhtluskeel valitses kinnipeetavate vahel. Etendusele tulnud ootas tossav vanglabuss ja karmi olekuga vangivalvurid. Rivis vangidena marssimine läbi hoovi tööle, kooli, jalutama või pesema löi päris tõese ettekujutuse kinnipeetava elust. Etenduse autorite Priit Põldma ja Paavo Piigi sõnul oli lisaks vangide meenutustele loo koostamisel abiks õpetaja Mare Riimetsa omad.

Foto: Marje Suharov

sid, lähed madalamale astmele. Selline alandamine on viimasel ajal vähenenud. Ehk aitab kaasa see, et tänapäevases vanglas istutakse üksinda kongis.”

Vaatamata keerukale tööle Koluveres ja vanglakoolis, pärineb Mare kõige rängem mälestus hoopis Muraste lastekodust, kus ta samuti mõned aastad töötas. Seal kehtis distsipliin ja range kord. “Ma vahel vaatasin laste toimikuid ja mõtlesin, et see on kohutav, mida nad on läbi elanud. Ja mida ma nendelt lastelt veel nõuan? Lastekodus jäi väheks kodutundest ja soojusest,” kahetseb Mare.

Õpetamise retsepti ei ole

Eesti vabariigi tulekuga muutusid noored ja inimesed tavaelus, muutusid ka vangid. Muutusid ka õppeprogrammid samuti kui tavakoolis.

Pärast Murru vangla sulgemist läks Mare Harku naistevanglasse vene keelt kõnelevatele kinnipeetavatele eesti keelt õpetama. “Naised on veel eriti keerulised olevused, nendele tohib palju vähem öelda kui pois-tele. Sa võid lubada endale üt-

lemist, kui ta teab et sa temast hoolid,” seletab Mare.

Mare arvab, et tänapäeva koolis ta hakkama ei saaks. Päeviku täitmine on tema jaoks väga tüütu. Mis siis veel rääkida e-päevikust! “Olgu täiskasvanu või laps, hinnete panek on alati väga keeruline. Millega sa märgid õpilase pingutusi? Seni-maani mõtisklen, et milline võiks olla objektiivne hindamis-süsteem,” vaagib Mare. “Vanglakoolis saatsin kooliaasta lõpus tänukirjad tublide õpilastele vanematele. Mõned emad tänasid, et esimest korda elus said nad oma lapse kohta kiitvaid sõnu.”

Mare tunnistab, et ta igatseb möödunud aegu vanglakoolis ja kirjandusringis ning neid pois- se, nagu ta oma õpilasi nimetab.

Tunnustus oli üllatus

Tänavu aasta alguses vabariigi presidendilt saadud tunnustuse kohta lausub Mare: “Valgetähe ordeni saamine tuli mulle suure üllatusena. No ikka oli hea meel, kuidas muidu. Eks ma olen oma õpetajatööd teinud südame ja pühendumusega.” |

Marje Suharov

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetusega valmis Lehola küla ja Keila linna ühendav turvaline kergliiklustee. Valgustuse ja puhkekohtadega jalg- ja rattatee on veidi üle nelja kilomeetri pikk. See kulgeb Kulna külas Lehola suunas vasakul pool Keila-Haapsalu maanteed. Pusuvälja bussipeatuse juures, vahetult pärast Raja tee ristmiku on teeületuskoht ning sealt edasi kulgeb kergtee paremal pool maanteed. Ohtu-Niitvälja-Haapsalu mnt ristmiku juures ületab kergtee Niitvälja tee ning kulgeb piki Lehola oja pa remat kallast kuni Lehola teeni.

Projekti kogumaksumus oli ligikaudu 700 000 eurot, millest valla omafinantseering moodustas 15 protsenti.

18. oktoobril tähistas Lehola kooli pere koos omavalitsuse esindajatega kergtee valmimist toreda ja tarviliku aktsiooniga “Peatu, vaata, veendu”. Lapsed värvisid kergliiklustee ja autosõidutee ristmikele märguande – “Peatu, vaata, veendu!”.

Uus Lehola-Keila kergtee on kasutuses

Lehola kooli õpilased värvisid šabloonidega kergliiklustee ja sõidutee ristmikele märguande – “Peatu, vaata, veendu!”.

Vastvalminud kergliiklustee on tihe kasutuses. Fotod: Marje Suharov

Spordinädal möödus matkates

Üle-eestiline spordinädala raames korraldas Lääne-Harju vald kaks matka. Mat-

kad toimusid Madis Vaikmaa ja Jürgen Leppa juhtimisel. Liiguti Padise terviseradadel

ning Paldiski tuulisel pankrannikul Eesti vanima tule tornini. | ajaleht@laaneharju.ee

Matkajad Padise terviserajal.

Laulasmaa kooli matkapäev.

Fotod: Marje Suharov ja Egle Kaur

Minister Rene Tammist külastas Paldiskit

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist tegi 19. oktoobril visiidi Paldiskisse, et tutvuda sealse ettevõtlustegevusega. Minister külastas AS Alexela Terminali, kohtus Team Paldiskiga, Paldiski Ettevõtjate Liiduga, ning kohaliku omavalitsuse esindajatega.

“Paldiski on väga hea näide, kuidas riigi toel ja kohalike ettevõtjate initsiatiivil ärkab ääremaastuv piirkond uue energiaga ellu. Tuleb tunnustada Paldiski linna ja Paldiskis tegutsevate ettevõtjate julgust ja ambitsioonikust, olgu siis Tesla gi-gatehase või serveriparkide Eestisse meelitamisel, Põhja ja Balti regiooni tähtsusega energiasalvesti või energიაinfrastruktuuri rajamisel ning sadamate arendamisel. Paldiskil ja selle lähiümbrusel on väga suur potentsiaal ettevõtluse arendamisel ning koos pingutamise, et see võimalus ka realiseeruks,” märkis ettevõtlusminister Tammist.

Paldiski oli aastakümneid su-

letud linn, kuid nüüd on see Harjumaa üks strateegilisemaid piirkondi vägagi avatud, nii transpordiihenduste kui ettevõtlusvabaduse poolest. See on sadamalinna, kus ettevõtete keskmine lisandväärtus töötaja kohta on ligi kaks korda suurem kui mujal Eestis. Paldiskis on suurt rõhku pööratud välisinvesteeringutele soodsa pinnase loomiseks – EAS ja Paldiski Ettevõtjate Liit on Harjumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse projekti “Paldiski Investorteeninduse programmi” toetanud 90 000 euroga.

2017. ja 2018. aastal on tehtud uuringuid ja analüüse ning praegu ongi aktiivne investorite otsing käimas. Seda nii Skandinaavia ettevõtete seas, aga huvi on ka üles näidanud mõned Eesti ettevõtjad. Programmile on seatud eesmärgiks edastada investoritele vähemalt 15 suunatud väärtuspakkumist ja tuua aastaks 2020 Paldiskisse vähemalt kolm äriinvesteeringut. | **MKM**

Noorteühing 4H tunnustas aasta tublimaid noorsootöö tegijaid. Vallavalitsuse spordi- ja noorsootööspetsialist Jürgen Lepp pälvis tiitli “Aasta üllataja”. Noorteühing 4H on maaelu väärtustav, noori ühendav rahvusvaheline organisatsioon, mis tegutseb üle 80 riigis ja toetab laste ja noorte mitmekülgset arengut.

Foto: Egle Kaur

Ringmajanduse innovatsioon maapiirkonnas

Mis on õigupoolest ringmajandus? Pisut lihtsustatud näide: kui vanasti siga tapeti, siis ei läinud sellest midagi raisku, vaid kõik tarbiti ära – rasv, liha, nahk jne. Praegu toodetakse rohkem ja palju jõuab prügi-mäele. Ringmajanduse põhieesmärk on juba tootmise alguses läbi mõelda, kuidas võimalikult vähe jäätmeid tekitada ja mida saaks taaskasutada. Ringmajandus ei ole ainult suurte tootmisettevõtete pärusmaa. Efektiivsemalt saab tegutseda ka väikeettevõtja, kes käsitööd müüb või kohvikut peab.

Minu arvates iseloomustab ringmajandus veidi tagasipöördumist juurte juurde, võttes ühest küljest küll vastu tehnoloogilise arengu pakutavad hüved, kuid jäädes samas siiski keskkonnaga sõbraks.

Lääne-Harju Koostöökogu rahvusvahelise koostööprojekti “Ringmajandus maapiirkonnas” raames toimus meie piirkonna ettevõtjatele septembris õppereis Soome Satakunta piirkonda, kus saime kuulda ja näha sealseid parimaid praktikaid ja vahetada kogemusi.

Rummus tegutsenud KB Auto Eesti OÜ-d esindanud Anu Kukk pidas Soome õppereisist kõige põnevamaks Honkajoki ringmajanduse parki, mis toimus põhimõttel “Ühe jäätmed on teisele väärtuslik tooraine”. Kompleksi kuulub kaheksa eri fookusega ettevõtet – biojäätmefaam, loomsete jäätmete töötlemise tehas, lihatööstus, kasvuhooned, tuulepark, biogaasitehas ja veepuhastusjaam. Kõik sealsed ettevõtted kasutavad ainult kohapeal toodetavat tuuleenergiat ja kütet. Honkajoki kompleks on isemajandav ja sõltumatu ning võimaline tootma isegi rohkem kui tarbida suudetakse. Suurim ettevõtte kompleks on kahele suurimale konkureerivale Soome lihatööstusele kuuluv 80 töötajaga loomsete jäätmete ümbertöötlemise tehas Honkajoki, see toodab lemmikloomatoitu ja loomasööta, loomse toidu kõrvalproduktidest tehakse väetist, nahka ja eraldatakse pu-

hast rasva, millest tehakse bio-diisli. Lisaks asub seal ka biojäätmete vastuvõtupunkt, mille käitlusprotsessis toodetakse biogaasi ja väetist. Tootmisest ja jäätmete käitlemisest vabanev soojusenergia kasutatakse ära kõrvalasuvates kasvahoones orgaanilist salatit ja tomateid kasvatades.

Kui Honkajoki tootmispari näide väikeettevõtjale esialgu ehk kättesaamatu paistab, siis teine näide jätkusuutlikust turismist näitab, et ringmajanduse põhimõtete järgmine on kõigile jõukohane ja kasulik. Looduskaunis Merikarvias anti matkajatele kätte matkaroiad (tavoline puutokk), millele käies toetada, et olla seeläbi paremas ühenduses loodusega. Matkal sattusime ökoloogilisse jõusali palkidest kangide ja puidust kaalukohvritega. Samuti pakutakse külastajatele metsas kohvi ja astelpajumahla, sõita saab kanuu ja SUP-lauaga. See oli suurepärase tõestuse, et teenuse müümiseks ei pea alati välja mõtlema midagi innovatiivset, vaid vahel piisab ka lihtsa ja odava idee heast turundusest.

Järgmine õppereis toimub kevadel Itaaliasse ning suve alguses külastavad välispartnerid Eestit, et tutvuda meie piirkonna parimate praktikatega. Projekti raames korraldame saabuvat talvel 5-päevase koolitussarja, mille eesmärk on tõsta piirkonna ettevõtjate teadlikkust keskkonnasäästlikkusest, rohe- ja ringmajandusest. Koostöös ressursisäästlikkuse ekspertidega analüüsime ka kümne ettevõtte tootmisprotsesse ja anname neile konkreetseid soovitusi, kuidas ringmajanduse põhimõttel oma tööd tõhustada.

Mõne aja pärast kuulutame välja koolitussarjale registreerimise ja avame taotlusvooru järgmisel õppereisil osaleda soovijatele. Jälgi selle kohta infot LHKK kodulehel www.vomentaga.ee või facebookis: Lääne-Harju Koostöökogu. Lisainfot saab ka allakirjutanult (tel 5669 8602, kadri@hkt.ee) | **Kadri Kurm**, Lääne-Harju Koostöökogu projektijuht

Projektimeeskond – vasakult Henry Mang (Hatu mõis), Elena Maljutina (Peetri Toll), LHKK projektijuht Kadri Kurm, Kadri Kaarna (Cleantech ForEst), LHKK meetmejuht Ede Teinbas ja Anu Kukk (KB Auto Eesti OÜ).

Foto: Henry Mang

FOTOLUGU

U14 JK Vasalemma (2005) võistkond lõpetas Eesti Noorte Jalgpalli Meistrivõistlused sellel hooajal teise kohaga.

U11 JK Vasalemma (2008) võistkond lõpetas hooaja kolmanda kohaga. Mõlemad võistkonnad osalevad sügisel rahvusvahelisel jalgpalliturniiril Riga Open Cup 2018. Fotodel on võistkonnad uues mänguvormis, mille soetamisel oli abiks AS Bestnet.

Fotod: Eduard Hmeljov

Leia üles Vasalemma noorteka ruumid Vasalemma endisest vallamajast Ranna tee 8!

See on vahva kohtumisaik – mängud, seiklused, diskod, huvitavad külalised, lähedad kaaslaste ja tegevused ning koostöö valla teiste piirkondade noortega.

Juhendaja Kättriin Rootsmann, tel 5398 9536.

Vasalemma seltsimajas tegutsev naisrahvatantsurühm Lepalind ootab

tantsijaid!

Treeningutunnid igal kolmapäeval seltsimajas kell 19.00. Juhendaja Mari Tõmp, tel 5557 8788.

Laulame koos teada-tuntud laule!

Lauluklubi Klooga kultuuri- ja noortekeskuses iga kuu 1. ja 3. pühapäeval kell 14.

Tule üksi, koos sõbra või lausa seltskonnaga! Eest veab muusika-õpetaja Elviira Maasalu (tel 5615 2424). Osalustasu 2 €.

Sinu usaldusväärne ehituspartner
Lääne-Harju vallas!

www.lahepere.ee

ERAMAJADE EHITAMINE NING RENOVEERIMINE
KATUSTE EHITAMINE JA RENOVEERIMINE
VUNDAMENTIDE EHITAMINE

Indrek Migur: +372 510 8726
indrek@lahepere.ee

LAHEPERE
KINNISVÄR

KODANIK KÜSIB, AMETNIK VASTAB

Kui lõpeb lemmik-loomade maine teekond

☉ Sügise saabudes võib sagedamini kohata hulkuvaid koeri-kasse. Pimedatel öhtudel satub kahjuks osa neist ka sõiduteedele. Samuti eksib lii klusesse metsloomi.

Kuidas käituda, kui märkan eksinud lemmikut?

Hulkuvate koduloomade kohta saatke info kohalikule omavalitsusele. Lääne-Harju vallas tegeleb hulkuvate lemmikutega järelevalvespetsialist.

Linnalises asulas liikuvast suurest metsloomast (põder, metssiga, karu, hunt, punahirv, metskits) tuleb teatada valvetelefonil 1313. Samale numbrile helistada ka siis, kui märkate vigastatud metslooma või lindu. Seal edastatakse info vastavale spetsialistile, kes hindab olukorda ja otsustab edasise tegevuse üle.

Maanteelt leitud hukkunud loomast tuleb teada anda valvetelefonil 1510. Liiklusõnnetuse puhul, mille tagajärjel on loom hukkunud või vigastatud, helistada 112. Muudest hukkunud loomadest teavitada kohaliku omavalitsust.

Mida ette võtta, kui lemmikloom sureb?

Lemmikuna peetavate loomade korjuseid ei loeta olmejäätmeteks ning neid ei tohi panna prügikonteinerisse ega selle kõrvale.

Soovitame lasta oma lemmikloom tuhistada. Lähim koht meie valla elanikele on Tallinnas Pääskülas, Raba tänav 40. Tuha saab jätta krematooriumi

Isetekkeline lemmikloomade surnuaed Klooga alevikus. Foto: Piret Lõoke

või soovi korral sobiva urniga endaga kaasa võtta.

Lemmikloomade võib matta enda või omaniku nõusolekul ka teise isiku kinnistule vähemalt 10 meetri kaugusele kaevust. Kindlasti tuleb loom matta piisavalt sügavale, et linnud ja loomad sellele juurde ei pääseks. Põllumajandusloomade matmine pole lubatud.

Kortermajade elanikud, kes maad ei oma, peavad lemmikloomade tuhistama.

Loomaomaniku soov, et tema lemmikust jääks maha maa-pealne märk, on inimlikult mõistatav. Oleme avastanud ühe isetekkelise lemmikloomade surnuaia Kloogal. Paneme inimestele südamele, et paraku on selline tegevus seadusevastane. Kuna Lääne-Harju vallas puudub lemmikloomade matmisaik, siis on selle loomisele vallavalitsus mõelnud. | **Piret Lõoke**, valla järelevalvespetsialist, 677 6324, piret.looke@laaneharju.ee

PALJU ÕNNE!

OKTOOBRI JUUBILARID

94	LIIDIA PORK
91	HELJE AADER
90	MEIDA LINK
90	EVDOKIA ZHILKOVA
85	GALINA GUK
85	HELDOR KIIL
85	OLGA MALAŠENKOVA
85	KLARA POPOVIŠ
85	NIKOLAI ŽMAKA
80	ELIZAVETA GUBAR
80	SAALI KRAUSE
80	TAMARA NUZHNAJA
80	SVETLANA POSPELOVA
75	HELENE KUM
75	HEINAR LAAN
75	AET LINROOS
75	MAI ROOMET
75	ELENA SUMAROKOVA
75	ELVI VALDMEES
75	TIIV VASAR-JOOSING
70	GENNADI AKŠINTSEV
70	KALJU BOITSOV
70	NADEZDA BURMISTROVA
70	ANNE EENSOO
70	LIUBOV FESYUK
70	ELJU GRABBI
70	ELLE GRATŠKOV
70	ANTON GRISHANOVICH
70	SULEV JAANUS
70	ENE JENK
70	EVGENIA KOLESNIK
70	URMAS KUUSIK
70	TIIT KÄNDLER
70	AGU MITT
70	KALJU MÄGI
70	ILME REMMELKOOR
70	MIHKEL SINIMÄE
70	LJUDMILA SMENOVSKAJA
70	VALLE VAIKLA

VALDA SÜNDISID

- HUGO KAARE
- MARENNA KOHA
- MATTIAS LAINESAAR
- EMILY MARTONJAK
- TEODOR MILESHKEVICH
- LAUREEN NIINEMANN
- AMII NÕMMIK
- MAIA ORLOVA
- RASMUS REI
- MIRELL SAKSNIIT
- RUSLAN SHESTEROV
- DARINA ŠEVTSOVA
- DIANA ZARINA
- KARL SANDER VAIN
- KRISTOFER VASSILJEV

LÄÄNE-HARJU VALD KUTSUB

Põrgu
Jaän

KINODES
ALATES
5. OKT. 2018

18

Film on valminud
Eesti Vabariigi
100. sünnipäevaks

KAUR KOKA FILM

PILETI HINNAD

2€ Täiskasvanu; 1€ õpilane, pensionär
Pool tulu läheb Laulasmaa kooli õpilaste
esinduse hüvanguks

01.11.2018
18.00

LAULASMAA KOOLIMAJAS

ERAKUULUTUSED

Arboristi teenused. Ohtlike puude raie, puude hooldusloikus, hekkide hooldus, kändude freesimine, raie teenused, võsa niitmine. www.puukirurg.ee, info@puukirurg.ee, tel +372 505 7786

Arhitekt. Eramaja projektid, ka tagantjärele, rekonstrueerimine jm. Hind kooskõlastustega ehitusloani 1000–1600 €. Tel 5831 9789, aare.keel@gmail.com

Autode, sõidukite ja töomasinate kokkuost! Võib pakkuda ka remonti vajavaid ja seivaid masinaid! Ei pea olema ülevaatus ja kindlustust. Pakkuda võib kõike. Kuulutus ei vanane! Tel 5457 5055

Fekaalivedu, kogumiskaevude tühjendus, küsi pakkumist, tel 5346 8430

Hoonete soojustamine puistevillaga. Konsultatsioon objektil tasuta. Tel 501 6689, ken@puistemees.ee, www.puistemees.ee

Korstnapitside ja moodulkorstnate ehitustööd. Tel 5557 9399

Korstnapühkija ja pottsepa teenused; ohtlike puude/okste langetamine ning viljapuude lõikamine. Muruniitmine (trimmeriga). Tel +372 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee

Kutsetunnistusega korstnapühkija, tehtud tööde kohta akt. Tel 5689 0125, e-post kuldnoop@gmail.com

Kutsume Teid hispaania keele kursustele. Tunnid teisipäeviti Täheruumis (Paldiski mnt 19, Keila). Info ja registreerimine a.s.wesman@gmail.com

Müüa killustik, liiv, graniitkillustik, kruus, sõelutud muld, sõnnik ja kompostmuld, täitepinna, freesasfalt, kuivsegud. Kallur, väikeveed 0,1–8 t. Tel 501 5992

Müüa soodsalt Lääne-Harju vallas, Tõmmiku külas, Aarnamäe karjääris liiva, sõelutud ja sõelumata mulda, transpordivõimalus. Tel 565 64103, e-mail pallemer@gmail.com

Ohtlike puude aastaringse raie-, hooldus-

ja saetööd. Katuserennide puhastus. Tel 5551 2104. www.puuhooldaja.ee

Ostan auto, sobib ka vene auto. Tel 5819 0200

Ostan Teie seisva või mittetöötava auto või muu mootorsõiduki. Võib pakkuda ka ülevaatuseta! Pakkuda võib kõike! kasutult. seisevauto@mail.ee, tel 5459 5118, Magnus

Pakume tööd tootmistöölisteile Keilas. Töö sobib nii naistele, kui meestele, väljaõpe kohapeal. Vajalik on eesti keele oskus suhtlusalal. Töö vahetustega, töötasu 900 € bruto. Rohkem infot info@hagency.ee või tel 5666 1142

Teostame vihmaveesüsteemidega seotud teenuseid. Valtsimismasinaga valmistame rennid otse Teie objektil, puuduvad liitekohad. Tel 527 1059, info@vihmaveerennid.ee, www.vihmaveerennid.ee

Veoteenus väikekaubikuga (kaubik 5 m³; 1000 kg + tenthaagis 6 m³; 510 kg). Ka nädalavahetusel. Tel 5904 0027

Õhksoojuspumba paigaldus ja hooldus. Hind 150 €. Sertifikaadiga paigaldaja Kalev Lepistu, tel 5656 2191

Õmblusettevõtte Vigevano OÜ asukohaga Keilas, otsib oma töökasse kollektiivi universaalmasina õmblejaid ja overloki õmblejat. Kontakt tel 501 3563

Reklaam ja kuulutused:
reklaam@laaneharju.ee

- Ebaseaduslike ehitiste seadustamine
- Kasutusluba
- Muudatusprojektid
- Auditid
- Detailplaneeringud
- Kontrollmõõdistused

+372 5699 3014
info@ehitusdokument.ee
www.ehitusdokument.ee

ELENET OÜ
Teeme mitmesuguseid elektritöid nii ettevõtetele kui ka eraisikutele. Objekti esmane ülevaatus tasuta!
tel. +372 5055398
e-mail: info@elenet.ee

Laulasmaa Kooli Lehola koolimaja vajab abikäsi!
OTSIKE NIIDE ABIKÄSSE PÕHIVÕRKA
* **KLASSIÕPETAJAT 1,0 kohta**
* **LOGOPEEDI 0,5 kohta**
* **KORISTAJAT 1,5 kohta**
* **KOKKA 1,0 kohta**
info@laulasmaakool.ee
tel: +372 608 8900

KANGASTELGEDEL KUDUMINE VASALEMMA HUVIKESKUSES
Juhendaja Viive Tamm
Kellel soovi kangastelgedele taga oma mõtted ja elamused mustreiks kududa, võtke ühendust tel 5815 3330

2018-2019
E ja N 10.00 - 11.00
Seeniorvõimlemine Vasalemma seltsimajas

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raieetega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

Lahkunud on meie armas ema, vanaema ja vanavanaema
RICHARDA LAHERAND
08.04.1929–19.09.2018
Mälestab perekond

GLASAKEN
Ainult meil 10 päeva akende valmistamisel!
AKNAD UKSED VÄLISUKSED LÜKANDUKSED
Tallinn: Laski 36
B sissekäik 3. korrus
Avatud: E-R 9-17
tallinn@glasaken.ee
revail@glasaken.ee
mob: 555 15 766
tel/faks: 6098 862
glasaken.ee

KEILA HALDUS
Keila Haldus OÜ pakub korteri-ühistutele
haldus- ja hooldusteenust
ööpäevaringset avariiteenust (tel 5621 4444)
raamatupidamist
sise- ja väliskoristust
Info tel 5344 2444 või info@keilahaldus.ee
www.keilahaldus.ee

Vasalemma seltsimaja saalis
T 19.30 - 20.30
R 19.00 - 20.00
P 19.00 - 20.00
ÜLIENERGILINE AEROOBNE TRENN BATUUTIDEL
JUMPING
Treener Kaisa Edenberg

TULE PEAMINISTRIGA KOHTUMA
2. November kell 17.30 Paldiski, Tavern Peeter Tolli II korrus (Mere 10)
• Mida on õnnestunud Keskerakonna juhitud valitsusel 23 kuu jooksul ära teha?
• Kes võitis maksureformist enim?
• Kuidas muudetakse pensionisüsteemi?
Neile ja teistele küsimustele vastab Eesti Vabariigi peaminister, Keskerakonna esimees Jüri Ratas. Kohtumisest võtab osa ka Euroopa parlamendi liige Yana Toom.
Üritusele on organiseeritud tõlge
Keskerakond

Paldiski lasteaed Naerulind kuulutab välja konkursi õppealajuhataja (1,0 kohta) ametikohale.
Peamised tööülesanded on
• õppe- ja kasvatustegevuse juhtimine ning arendustegevus
• pedagoogide juhendamine
• töökorralduse organiseerimine
Nõudmised kandidaadile
• vastavus kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele
• omab pedagoogilise töö kogemust lasteaias
• omab head planeerimis-, korraldamis- ja analüüsi- oskust ning on otsustus- ning vastutusvõimeline
• väärtustab meeskonnatööd
• hea pingetaluvus, suhtlemisoskus
• hea arvutioskus
Pakume
• vastutusrikast tööd
• võimalust panustada lasteaias arengusse ja edusse
• erialast enesetäiendust ja head võimalust eneseteostuseks
Kandideerimiseks esitada
• CV ja soovivaaldus
• kvalifikatsiooni kinnitavate dokumentide koopiad
Dokumendid esitada hiljemalt 25. oktoobriks 2018 e-postile naerulind@laaneharju.ee Lisainfo tel 5551 3296 Tööleasumine 1. novembrist või esimesel võimalusel

Lääne-Harju vallavalitsus teatab
Lääne-Harju Vallavolikogu 25.09.2018 otsusega nr 123 kehtestati Valkse külas Väljaotsa (katastritunnus 29501:001:0284, pindala 5,79 ha), Settebasseini (29501:007:0554, pindala 3633 m²), 8 Tallinn-Paldiski tee L2 (29501:001:0285, pindala 1172 m²) ja nendega külgneva riigimaa AT030326084 nimega Nõmmetirtsu detailplaneering.
Planeeringuga jagatakse maa 17 krundiks. Detailplaneeringu kohaselt jagatakse Väljaotsa kinnistu kümneks äri- ja tootmismaa krundiks (pos. nr 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14 ja 17) ja transpordimaa kruntideks (pos. nr 7, 12, 15 ja 16). Settebasseini kinnistu piire ja sihtotstarvet ei muudeta (pos. nr 8). Riigi omandis olevast Nõmmetirtsu maast moodustatakse kaks tootmismaa krunti (pos. nr 1–2). Lisaks moodustatakse Väljaotsa krundist ja riigiomandis olevast maast ühtne avaliku kasutusega transpordimaa krunt (pos. nr 7). Planeeringuga nähakse ette võimalus krunte liita. Liita on võimalik planeeritud positsioonid 5 ja 6, 10 ja 11 ning 13 ja 14. Liidetavate kruntide hoonestusalad ning ehitusalune pind liituvad kruntide liitmisel. Liidetud krundile tohib ehitada kaks kuni kahekoruselise hoonet. Kruntide 13 ja 14 liitmisel võib krundile ehitada kolm kuni kahekoruselise hoonet summaarse ehitisealuse pindalaga 6050 m². Kruntide täisehitusprotsent ei tohi olla suurem kui 40%. Kruntide sihtotstarvete osakaal täpsustub ehitusprojekti vastavalt hoonestusotstarbele. Krundi positsiooniga 15 on omandanud Eesti Vabariik ja moodustatud on transpordimaa katastriüksus 8 Tallinn-Paldiski tee L2 (29501:001:0285) ja rajatud kergliiklustee ja mahaõit ringteelt. Väljaotsa kinnistu on omandanud AS Valdek, kellel on soov ehitust alustada kruntidel positsioon 13 ja 14 ja edaspidi algatada detailplaneering juurepääsu ja transpordiskeemi muutmiseks. Arendajaga on kokku lepitud taristu lepinguga kavandatud detailplaneeringu elluviimine kolmes etapis ja arendajale on üle antud planeeringu kohase taristu ja teede rajamisega seotud kulude kandmise kohustus. Planeeringuga muudetakse Keila valla üldplaneeringus maakasutuse juhtfunktsioon maatulundusmaast äri- ja tootmismaks. Planeeringul puudub oluline mõju looduskeskkonnale. Mõju valla majandusele on positiivne. Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda laaneharju.ee.